

Trenquem els tòpics

aula 1

Trenquem els tòpics

Presentació de l'activitat

Nivell	Secundària.
Durada	Una hora aproximadament.
Objectius	<ul style="list-style-type: none">▪ Visibilitzar les diferències existents en la tria de branques de coneixement en diversos nivells d'estudis entre noies i nois mitjançant un senzill joc de xifres i de veritat/fals.
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none">▪ Reflexionar sobre els motius que causen les desigualtats en la tria d'especialitats educatives entre noies i nois.▪ Aconseguir que l'alumnat esculli lliurement l'especialitat educativa que desitgi evitant els rols i els estereotips de gènere.

Trenquem els tòpics

Desenvolupament de l'activitat

- 1** El professorat introdueix l'activitat a desenvolupar comentant-ne els objectius i el contingut amb el suport de l'Argumentari + el joc de cartes. Reparteix un joc de cartes **veritat /fals + joc de 8 percentatges** a cada alumne. Professorat es queda amb el seu joc de **8 enunciats** corresponents als **8 percentatges**:
 - **8 ENUNCIATS. 1 JOC DE CARTES PER AL PROFESSORAT.**
 - **8 PERCENTATGES. CARTES PER A L'ALUMNAT (1 JOC PER A CADA ALUMNE).**
- 2** Tot seguit, inicia l'activitat treient 1 enunciat de la seva baralla de cartes. Cada alumne haurà de mostrar la seva carta amb la opció de % que cregui correcte.
- 3** Una vegada cada alumne tingui mostrada la seva opció, professorat donarà a l'alumnat la resposta correcta, que trobarà en el Solucionari. Reflexió. Quedarà descartat la part de l'alumnat que no encerti l'opció correcte (es pot fer amb 2 o 3). Seguirà la mateixa dinàmica per als 8 enunciats i els corresponents 8 percentatges.
Reflexió final sobre els encerts de l'alumnat.
- 4** Després d'aquesta primera reflexió, s'inicia la segona part del joc, on anirà treient els enunciats que requereixen resposta de veritat/fals, en relació a les raons per a la tria diferencial de branques de coneixement per part de les noies i els nois. Anirà llegint cada enunciat i demanarà a l'alumnat que doni la seva opinió, de manera raonada, sobre si consideren que aquestes afirmacions són vertaderes o falses. Cada alumne aixecarà la seva carta amb **veritat / fals** segons cregui que és la resposta correcte.
 - **5 AFIRMACIONS. 1 JOC DE CARTES PER AL PROFESSORAT.**
 - **2 RESPOSTES VERDADER /FALS. 1 JOC PER A CADA ALUMNE.**
- 5** Es seguirà la mateixa dinàmica. A cada enunciat es facilitarà al grup la resposta correcta per a cada una de les afirmacions, que es troben en el Solucionari de l'activitat. Es seleccionaran les respostes correctes, reflexionant sobre els encerts de cada alumne.
- 6** Finalment, es distribuirà a cada membre de l'alumnat la Fitxa de Conclusions de l'alumnat en la que plasmaran què és el que han après i de què els servirà a l'hora d'escollir una especialitat educativa.

Trenquem els tòpics

Recursos didàctics

► Materials per a l'alumnat:

- Presentació de l'activitat.
- 2 cartes amb 8 percentatges:

10%	25%	46%	75%
19%	41%	54%	77%

- 1 carta amb veritat/fals.
- **Fitxa 1.1:** Les teves conclusions.

► Materials per al professorat:

- 4 cartes amb 8 enunciats que requereixen resposta % de l'alumnat:

Percentatge de noies matriculades en l'etapa de batxillerat a Catalunya.

Percentatge de noies matriculades en el batxillerat de Tecnologia a Catalunya.

Percentatge de noies matriculades a la formació professional de grau mitjà a Catalunya.

Percentatge de noies matriculades a Informàtica a la formació professional de grau mitjà a Catalunya.

Percentatge de nois matriculats en Administració a la formació professional de grau mitjà a nivell estatal.

Percentatge de nois matriculats a les universitats de Catalunya.

Percentatge de nois matriculats a Arquitectura i Enginyeria tècnica a Catalunya.

Percentatge de noies matriculades en carreres universitàries d'"Educació" a la UE.

Trenquem els tòpics

Recursos didàctics

- 3 cartes amb 6 enunciats que requereixen resposta V/F de l'alumnat:

Els nois són millors en matemàtiques i ciències.

A les noies els interessa menys que als nois la tecnologia.

Els homes són tan bons infermers, professors o administratius com les dones.

Existeixen molts exemples de noies que triomfen en el món de la ciència.

Als nois els interessen ben poc els temes socials.

Les dones són tan bones enginyeres, cirurgianes i pilots d'aviació com els homes.

- Argumentari.
- Solucionari.
- Glossari.
- Fitxa d'avaluació de l'activitat.

Trenquem els tòpics

Argumentari

► A l'inici de l'activitat

Abans de començar l'activitat es pot encetar un petit debat sobre una qüestió com "Creus que hi ha diferències entre noies i nois a l'hora d'escollir els estudis? Per què? Així, l'alumnat podrà reflexionar per endavant al voltant dels aspectes que, segons la seva opinió, diferencien els camins escollits per noies i nois i les raons perquè ho fan.

► Per a la dinàmica de l'activitat

Aquesta activitat es caracteritza per la gran interactivitat entre professorat i l'alumnat. Per tal de fer l'activitat més amena i implicar les noies i els nois, s'ha creat en format joc de cartes i s'ha convertit aquesta activitat en un petit concurs o competició. Així, a mida que professorat va presentant enunciats i l'alumnat els percentatges, s'anirà eliminant l'alumnat que no encerti la resposta.

S'utilitzarà la mateixa dinàmica en la segona part del joc de cartes amb els enunciats de veritat/fals.

Finalment, es repartirà la Fitxa 1 de **Les teves conclusions** perquè, individualment, expressin la seva opinió i valorin l'activitat.

► Per finalitzar l'activitat

Recomanem que es pregunti a l'alumnat sobre les seves perspectives de futur i sobre "quina branca educativa escolliràs?, per què?" per tal que reflexionin sobre la decisió que han de prendre en el futur. L'objectiu és que no vegin que la seva tria ve determinada pels rols de gènere o "pel que s'espera d'ells i elles", sinó que triïn l'especialitat educativa només en funció de les seves preferències.

Trenquem els tòpics

Solucionari

▶ Percentatges

- PERCENTATGE DE **NOIES MATRICULADES** EN L'ETAPA DE **BATXILLERAT A CATALUNYA.**

54%

Estadística Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Curs 2007/2008.

- PERCENTATGE DE **NOIES MATRICULADES** EN EL **BATXILLERAT DE TECNOLOGIA A CATALUNYA.**

19%

Estadística Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Curs 2007/2008.

- PERCENTATGE DE **NOIES A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DE GRAU MITJÀ A CATALUNYA.**

41%

Estadística Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Curs 2007/2008.

- PERCENTATGE DE **NOIES MATRICULADES A INFORMÀTICA A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DE GRAU MITJÀ A CATALUNYA.**

10%

Estadística Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Curs 2007/2008.

- PERCENTATGE DE **NOIS MATRICULATS EN ADMINISTRACIÓ A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DE GRAU MITJÀ A NIVELL ESTATAL.**

25%

Estadística de Enseñanza no Universitaria – Ministerio de Educación y Ciencia. Curso 2005-2006.

- PERCENTATGE DE **NOIS MATRICULATS A LES UNIVERSITATS DE CATALUNYA.**

46%

Estadística Departament d'Universitats, Empresa i Innovació. Curs 2006/2007.

- PERCENTATGE DE **NOIS MATRICULATS A ARQUITECTURA I ENGINYERIA TÈCNICA A CATALUNYA.**

77%

Estadística de Enseñanza no Universitaria – Ministerio de Educación y Ciencia. Curso 2005-2006.

- PERCENTATGE DE **NOIES MATRICULADES EN CARRERES UNIVERSITÀRIES D'“EDUCACIÓ” A LA UE.**

75%

Eurostat 2005.

Trenquem els tòpics

Solucionari

► Veritat/fals

A ELS NOIS SÓN MILLORS EN **MATEMÀTIQUES** I **CIÈNCIES**.

▪ **FALS:**

No és veritat que els nois siguin millors en matemàtiques i ciències. Per exemple, segons un estudi realitzat per la Universidad de Valladolid el rendiment escolar en matemàtiques a nivell de primària entre els nens va ser de 6,48 punts i el de les noies de 6,51: “es percep una tendència de les noies a obtenir rendiments superiors en l'Àrea del llenguatge i una igualtat gairebé total en les matemàtiques”.

Font: “El rendimiento escolar en función del sexo al inicio de la E.G.B.”. Equipo Psicopedagógico, Valladolid. Universidad de Valladolid. Medina del Campo 1990. ISSN 0213-8646.

B A LES NOIES ELS INTERESSA MENYS QUE ALS NOIS LA **TECNOLOGIA**.

▪ **FALS:**

De fet, segons dades de l'Instituto Nacional de Estadística (INE), per exemple, les nenes accedeixen a les tecnologies de la informació i la comunicació a una edat més primerenca que no pas els nens. La diferència de percentatges d'ús entre nens i nenes de 10 anys és de 4,5 punts a favor de les nenes.

Font: “Encuesta sobre Equipamiento y Uso de Tecnologías de Información y Comunicación en los Hogares”. Any 2007. Nota de prensa. 4 d'octubre de 2007. INE.

C ELS HOMES SÓN TAN BONS **INFERMERS, PROFESSORS O ADMINISTRATIUS** COM LES DONES.

▪ **VERITAT:**

Cada dia en podem trobar molts bons exemples, que confirmen aquesta afirmació, en centres de salut i hospitals, en escoles i instituts, a les empreses, etc.

D EXISTEIXEN MOLTS EXEMPLES DE NOIES QUE TRIOMFEN EN EL MÓN DE LA **CIÈNCIA**.

▪ **VERITAT:**

En totes les èpoques hi ha hagut dones que han excel·lit en el camp del saber científic. Per exemple, hi ha dotze dones que han guanyat un Premi Nobel: dos en Física, tres en Química i set en Fisiologia o Medicina.

Font: Ciencia es femenino. http://www.cienciaescolar.com/CIENCIA%20FEMENINO/index_cien_fem.html

Trenquem els tòpics

Solucionari

E ALS NOIS ELS INTERESSEN BEN POC ELS TEMES **SOCIALS**.

▪ **FALS:**

Els nois també tenen interès per als temes socials. De fet, un 42% de les persones que participen voluntàriament en una ONG d'acció social són homes.

Font: "El tercer sector social en España". Pérez Díaz, V y J.P. López Novo. 2003. MTAS.

F LES DONES SÓN TAN BONES **ENGINEYERES, CIRURGIANES O PILOTS D'AVIACIÓ** COM ELS HOMES.

▪ **VERITAT:**

Veure article font.

Font: La Vanguardia.

<http://www.lavanguardia.es/internet-y-tecnologia/noticias/20090825/53771769664/mujeres-jocupadlared.html>

Trenquem els tòpics

Solucionari

► Algunes possibles conclusions per complementar

L'elecció diferencial de branques de coneixement i especialitats formatives no depèn del fet que les noies i els nois tinguin capacitats diferents ni del nivell d'interès que mostren unes i altres per les diverses matèries.

Totes i tots tenen la capacitat d'afrontar qualsevol matèria o assignatura amb el mateix nivell d'èxit, i a les noies els interessa en el mateix grau la ciència, la tecnologia i les matemàtiques que als nois la història o les ciències socials.

A l'hora de triar una especialitat formativa allò que hi intervé és més aviat una sèrie de **factors** familiars, socials, culturals, econòmics, emocionals i psicològics que fan que les noies s'inclinin cap a determinades especialitats i els nois cap a unes altres.

EXEMPLES D'AQUESTS FACTORS:

- **Familiars:** les noies i els nois s'identifiquen amb les persones adultes del seu propi sexe, per això tenen tendència a reproduir els models imperants. En moltes ocasions, són els propis pares i mares qui animen els seus fills i filles a cursar estudis "tradicionalment" pensats per a ells o elles, sense tenir en compte els seus interessos i capacitats.
- **Socials i culturals:** com que les noies són majoritàriament les que tenen cura de la llar i de les famílies, s'identifiquen més amb les especialitats socials que no pas els nois.
- **Econòmics:** els nois creuen que han de triar carreres i especialitats amb les que puguin "fer diners" en un futur, mentre que les noies valoren menys les expectatives monetàries o la projecció professional de la seva tria.
- **Emocionals:** les noies s'identifiquen més amb les especialitats socials perquè creuen que tenen més sensibilitat que els nois en aquests aspectes. Es senten més còmodes amb els rols que van associats al tenir cura de persones. Els nois creuen que moltes carreres socials són cosa "de noies".
- **Psicològics:** les noies es veuen a si mateixes menys capacitades a l'hora de fer front a especialitats de caràcter tècnic, científic o tecnològic, les quals es pressuposa que ofereixen una dificultat més gran. Els nois, en canvi, com que tenen un nivell d'autoestima més alt, no temen enfrontar-s'hi.

Tots aquest factors són el resultat d'un procés de socialització diferencial de gènere, que "**encasella**" a noies i nois en determinats rols i estereotips.

Trenquem els tòpics

Glossari

► Estereotips de gènere

- Conjunt de clixés, concepcions, opinions o imatges generalment simplistes que uniformen les persones i adjudiquen característiques, capacitats i comportaments determinats a les dones i als homes.

Exemple: Es diu que els homes són valents, decidits, desafiants, dinàmics, racionals, francs, etc. i que les dones són submises, sensibles, passives, tendres, pacients, bondadoses, etc.

► Gènere

- Construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i comportamentals a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials i de poder entre homes i dones.

Exemple: Tradicionalment s'ha atribuït a les dones a la funció de tenir cura dels fills i/o filles, però no hi ha cap raó biològica que expliqui per què han de ser les dones les que duquin a terme aquestes tasques de cura.

► Rol de gènere

- Comportament que, en una societat concreta, s'espera d'una persona per raó del seu sexe. Generalment una persona assumeix els rols de gènere i construeix la seva psicologia, afectivitat i autoestima al voltant d'aquests rols.

Exemple: Un dels rols assignats tradicionalment als homes és ser els responsables de les activitats productives i les activitats polítiques. Un dels rols assignats tradicionalment a les dones és tenir cura dels fills i/o filles, tenir cura de les persones dependents i ser la responsable de les relacions afectives.

► Sexe

- Conjunt de les diferències físiques, biològiques i anatòmiques que divideixen els individus d'una espècie en mascles i femelles.

Exemple: Les característiques biològiques determinen que només les dones paren i poden alletar els seus fills i/o filles.

► Socialització diferencial

- Educació diferenciada entre dones i homes a l'hora d'aprendre els valors, expectatives i rols de la societat en la qual han nascut.

Exemple: Les diferències en l'assignació de responsabilitats en les tasques domèstiques fan que als nois, tradicionalment, se'ls hagi donat més llibertat per sortir al carrer, i així relacionar-se amb el seu grup d'amics, aprendre a defensar-se per si sols, i consegüentment desenvolupar un rol més actiu en l'espai públic.